

Přátelé a nepřátelé

■ vyprávění pro rodinu

Vyprávění Matouše-Leviho pokračuje...

Ježíš a sobota

Jsem Levi, bývalý celník. Když se Ježíš chystal opustit naše město a chtěl se vydat se svými učedníky znovu na cestu, rozloučil jsem se se svou ženou a dětmi: „Půjdu s Ježíšem, rád bych ho teď nějaký čas následoval.“ Potom jsem se připojil k učedníkům a učednicím, kteří Mistra následují. Jednou v sobotu jsme procházeli pšeničným polem. Někteří učedníci utrhlí několik klasů a jedli zrnka. Vedle nás šla skupina farizeů a mně došlo, že některé z nich jsem viděl nedávno na oslavě, kterou jsem doma uspořádal. Tehdy se přece pohoršili, že tam vidí i Ježíše.

Ted' Ježíši řekl: „Podívej, co dělají tvoji učedníci! Sbírají klasy. Copak nevědí, že podle našeho Zákona je to práce, a proto je v den odpočinku zakázaná?“ Ježíš jim ale odpověděl: „Sobota byla stvořena pro člověka, ne člověk pro sobotu“. Ježíš tím chtěl říci, že sobota je dar odpočinku, který má lidi osvobozovat, ne spoutávat.

Uzdravení v sobotu

Následující sobotu jsme šli všichni do synagógy. V jednom koutě jsem spatřil muže, který měl postiženou pravou ruku – byla ztuhlá, nemohl s ní hýbat a prsty měl ochrnutlé. V synagóze se opět objevili naši známí: farizeové z minulé soboty. Dívali se na Ježíše, pak na muže s ochrnutou rukou a pak znovu na Ježíše.

Ježíš bez zaváhání řekl tomu muži: „Pojď sem doprostřed.“ Pak se farizeů přímo zeptal: „Co se smí dělat v sobotu? Je dovoleno konat dobro, nebo zlo? Zachránit člověka, nebo ho zabít?“ Farizeové sklopili zrak a neodpovídali.

Viděl jsem, jak Ježíš zvažněl, možná proto, že se zlobil. Ostře se na ty farizeje podíval, a pak muži prikázal: „Zvedni ruku!“ Muž ji zdvihl a byla úplně zdravá. Ten muž s ní pak s velkým překvapením hýbal, natahoval ji, ohýbal prsty, dokonce zavíral a otvíral dlaň!

Jak usmrtit Ježíše?

Farizeové vyšli ze synagógy jako první. Šel jsem za nimi, abych je sledoval, protože jsem byl zvědavý, kam půjdou. S překvapením jsem je viděl vcházet do sídla saducejské strany. Římané – pro které jsem dlouhá léta pracoval – si saduceů velmi váží, protože jsou to jejich přátelé

Saduceové byli
příznivci římské
nadvlády a v Ježíši
viděli nebezpečí.

Farizeové se často dostávali do střetu s Ježíšem kvůli jeho svobodě od právních předpisů.

shodnout i se saduceji. Musíme ale počkat na vhodnou příležitost.“

Vynásobte dvanácti

Když se Ježíš o tom dozvěděl, odešel na horu, ale bez nás. Řekl nám, abychom na něj počkali, protože se chce jít modlit sám. Situace nebyla jednoduchá. Nejenže mohl být ohrožen jeho život, ale i jeho mesiášské dílo. Když skončila noc, Ježíš sestoupil z hory a uviděl nás na jejím úpatí. Pohledem nás všechny objal a pak řekl: „Rozhodl jsem se, že si z vás vyberu dvanáct. Dvanáct jako kmenů Izraele. Budete mými vyslanci, mými apoštoly. Bude to, jako bych sám sebe vynásobil dvanácti.“ V tu chvíli by bylo slyšet i padající špendlík. Kdo z nás bude jeho vyslancem? Ježíš začal říkat jména a každému z nás se díval do očí:

„Šimon, kterého jsem pojmenoval Petr, Jakub a Jan, synové Zebedeovi, kterým říkáme Boanerges, synové hromu, Ondřej, Filip, Bartoloměj, Tomáš, Jakub, syn Alfeův, Tadeáš, Šimon Kananejský, Jidáš Iškariotský...“ A pak se Ježíš podíval na mě a dodal: „I ty, Levi Alfeův, nazývaný také Matouš.“

a spolupracovníci. Naproti tomu farizeové – kteří velmi milují náš národ a pečlivě dodržují Mojžíšův zákon – se ostře staví proti římské nadvládě: tyto dvě skupiny byly vždy úhlavními nepřáteli.

Když farizeové vyšli celí vzrušení ven, slyšel jsem, jak jeden z nich říká: „Jaké další důkazy ještě potřebujeme? Porušil sobotní odpočinek a podle našeho zákona si zaslouží smrt.“ A jiný dodal: „Proto je dobře, že jsme se teď na tom mohli

Znalci zákona se považovali za ochránce svatých písem.

Skutečná historie

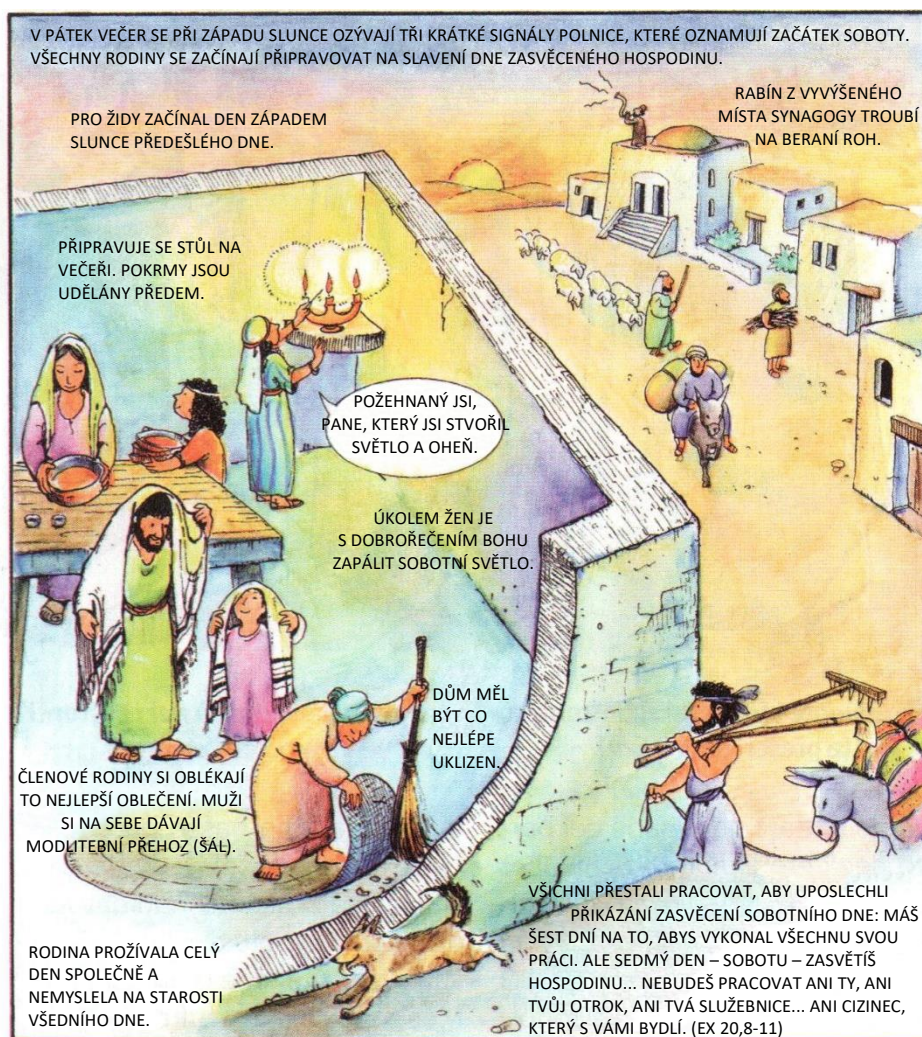
SOBOTA

Shromažďování v synagóze

a sobota

V každé vesnici byla synagóga, místo, kde se scházeli lidé. Sloužila jako radnice, soud, škola, ale především jako modlitebna.

Každou sobotu – ten den židé nazývali „šabat“ – se zde všichni scházeli, aby zpívali žalmy, modlili se a poslouchali čtení úryvků z posvátných knih. Představený synagogy nebo jiní muži mohli přečtený úryvek komentovat. Také Ježíš v palestinských synagógách často posvátné knihy komentoval. Sobotní den byl dnem odpočinku a rozjímání. Pracovat a chodit se ten den mělo co nejméně. Lidé, kteří se vrátili ze synagogy, spolu už většinou příliš nemluvili. Večer po západu slunce se však všichni shromáždili venku na ulici a na náměstích. Byl to důležitý čas pro rozhovory, odpočinek a oslavy.

Různé skupiny

Všichni židé vyznávali stejné náboženství a věřili ve stejného Boha, měli však odlišný způsob náboženské praxe. Existovaly tedy různé skupiny, které si navzájem příliš nerozuměly. O tom v evangeliu často čteme.

Farizeové

Byli velmi zbožní lidé. Pečlivě dodržovali všechny předpisy židovského zákona. Dokonce si vymýšleli nová přikázání a tvrdili, že je nutné je dodržovat, aby si lidé byli jisti, že dobře plní Boží zákon. Velmi podporovali svůj národ a těšili se, že Palestina už nebude obsazena Římany. Lidé farizeje velmi obdivovali a považovali je za dokonalé.

Saduceové

Tvořili malou skupinu složenou z nejbohatších a nejmocnějších rodin. Byli z nich vybíráni hlavní chrámoví kněží a zejména velekněží. Saduceové milovali krásné chrámové obřady. Nechtěli na židovském náboženství nic měnit, zatímco farizeové se neustále snažili lépe porozumět posvátným knihám a zdokonalit Zákon. Vycházeli vstříc Římanům, proto také velekněží z řad saduceů byli po obsazení Palestiny jmenováni Římany.

Ostatní kněží

Ne všichni kněží však patřili do skupiny saduceů. Pro obřady a oběti v chrámu bylo určeno více než sedm tisíc kněží, kteří byli rozděleni do 24 tříd, které se střídali po dobu jednoho týdne v chrámové

službě. Úřad se předával z otce na syna podle rodinné tradice a zdůrazňovalo se, že všichni kněží měli stejného předka: Árona, Mojžíšova bratra.

Znalci Zákona (neboli „zákoníci“)

Byli to odborníci na studium posvátných knih Písma. Všichni dlouho studovali a uměli Zákon také vyučovat. Všichni zákoníci patřili do skupiny farizeů.

Hnutí esejců

Žili v jeskyních a starobyklých sídlech poblíž Mrtvého moře; víme o nich díky archeologickým nálezům jejich staveb a mnoha svitků z jejich „knihoven“. Neženili se a jejich ideál dokonalosti byl velmi vysoký.

Ostatní Židé

Většina Židů nepatřila k žádné skupině. Mnozí z nich věrně navštěvovali synagogální shromáždění, praktikovali jeruzalémské svátky a modlitby a v jejich životě byla důležitá láska k Bohu.

Samaritáni

Obyvatelé Samaří uctívali stejného Boha jako ostatní Židé, ale odmítali chodit do jeruzalémského chrámu. Postavili si jiný chrám na hoře ve svém kraji, která se jmenuje Garizim. Židé z Judska a Galileje se s nimi nestýkali.

Pohané

„Pohany“ nazýváme ty, kterým Židé říkali „lidé z národů“, tedy všichni ti, kteří nevyznávali židovské náboženství. V Ježíšově době nepatřili všichni obyvatelé Palestiny k židovskému náboženství, zvláště v galilejských vesnicích v okolí Genezaretského jezera. Ani vojáci římské armády nebyli Židé.

Proč „dvanáct“?

Na počátku svých dějin byl židovský národ rozdělen do dvanácti kmenů, tj. dvanácti skupin. Říkalo se, že předky těchto dvanácti kmenů bylo dvanáct Jákobových synů. Židé hrdě věřili ve smlouvu, kterou Bůh uzavřel s lidem z těchto dvanácti kmenů. Ježíš tím, že si vybral dvanáct společníků, dává najevo, že chce vytvořit nový lid, s nímž Bůh uzavře novou smlouvu.

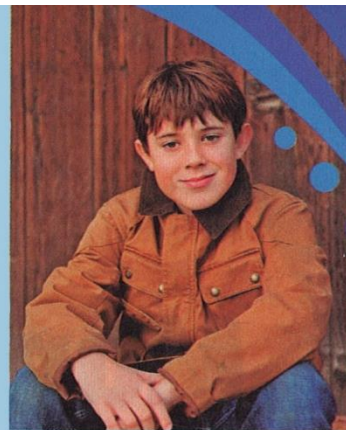
ZÁŽITEK: Co je to „církev“?

Zkuste rozluštit tento malý kvíz a odměňte toho, kdo zná nejvíce odpovědí!

- Proč se někdy církev píše s velkým „c“ a jindy s malým „c“?
- Co dělá papež?
- Kterí lidé rozhodují o tom, kdo má být papežem?
- Jaký je rozdíl mezi biskupy a kardinály?
- Kdo je současný papež?
- Co je to diecéze? Která je naše diecéze?
- Co je to farnost? Kdo jsou jáhni?
- Jakému světci je zasvěcen náš farní kostel?

Autor: Bruno Ferrero

S laskavým svolením nakladatelství Elledici překlad a úpravy z Dossier Catechista 4/2022 – 2023 D. Žofák.

Vyprávět o Tobě

Ježíši, ty voláš i mě, i když jsem ještě mladý/á,
abych všem vyprávěl o tvé lásce.
Jsem tvým svědkem, Ježíši,
když mohu vylíčit,
jak velké je tvé dílo ve světě.
Chci o tobě mluvit se svými přáteli
a chci přinést trochu tvého pokoje
tam, kde žiji.
Vím, že mi v tomto
velkém díle pomáháš,
a vím, že chceš, abych byl
„rybářem lidí“.

